

Som Følge af Underskuddet paa Stats-husholdningen er Kassebeholdningen gaaet ned fra 50,161,000 Kr. pr. 31. Marts 1908 til 37,465,000 Kr. pr. 31. Marts 1909, og Regnskabsbeholdningen er i samme Tidsum gaaet ned fra 42,126,000 Kr. til 27,489,000 Kr. Lægges saa denne Regnskabsbeholdning til de 357,227,000 Kr., hvortil de egentlige Statsaktiver opgøres pr. 31. Marts 1909, fremkommer et Beløb af 384,716,000 Kr., og derimod staar der en Statsgæld til et Nominalbeløb af 253,944,000 Kr. Dette giver saa et Overskud af Aktiver over Gæld af 130,772,000 Kr., medens det samme Overskud, regnet paa samme Maade paa det foregaaende Statsregnskab, var ca. 125³/₄ Mill. Kr. Men da enkelte af de opførte Aktiver slet ingen Rente give, og Hovedmassen af dem, nemlig den Kapital, der er anbragt i Statsbanerne, kun giver en meget ringe Rente, og da der tilmed, hvad der er et meget stort Moment, ingen virkelig Afkastning finder Sted af denne Kapital, ændres den tilsyneladende Fremgang i en reel Tilbagegang. Men hvor stor denne er, er det ganske umuligt at opgive, idet der dertil hørte en fuldstændig Værdsættelse af Statens virkelige Aktiver, og en saadan Værdsættelse er noget, som man ikke løber til; den maatte jo være Genstand for meget vanskelige og indgaaende Beregninger. Det er for øvrigt et Arbejde, som det havde sin Interesse en Gang at faa gjort, men som aldrig hidtil er gjort.

Jeg skal saa vende mig til Finanslovsforslaget for Finansaaret 1910—11. Indtægten er her opført med 96,753,788 Kr., Udgiften med 117,335,629 Kr.; der er altsaa et Underskud af 20,581,641 Kr. Det maa dog straks siges, at omtrent Halvdelen af dette Underskud, nemlig det Beløb af 10,719,000 Kr., hvormed de ekstraordinære Udgifter til Hæren og Søværnet paa § 26 overskride de tilsvarende Beløb paa den sidst vedtagne Finanslov, med Fradrag af den halve Million, der er opført paa § 9 som forventet Indtægt ved Salg af de militære Grunde ved Vester Fælledvej, altsaa 10,219,000 Kr., hidrører fra den nys vedtagne Lov om Anvendelse af 31,5 Mill. Kr. til ekstraordinære Forsvarsforanstaltninger. Tilbage bliver saa et virkeligt Underskud af 10,362,000 Kr. mod 8,808,000 Kr. paa den sidst vedtagne Finanslov og 7,268,000 Kr. paa det Finanslovsforslag, der sidst forelagdes i Efteraaret 1908.

Paa de ordinære Indtægtsparagraffer,

altsaa § 1—8, er budgetteret 92,532,000 Kr. mod 91,463,000 Kr. paa den sidst vedtagne Finanslov. Der er paa flere vigtige Indtægtsposter en væsentlig Nedgang. Saaledes paa Overskuddet af Statsbanedriften. Denne er gaaet godt 1 Mill. Kr. ned til Trods for, at der er vist betydelig Spar-sommelighed med Hensyn til nye Udgifter paa § 6, og Toldindtægten i Forbindelse med Brændevins- og Ølafgiften m. m. er gaaet ned med 3,136,000 Kr. Jeg maa straks bemærke — jeg kommer siden tilbage dertil —, at da vi endnu befinde os i Overgangsperioden, hvad Virkningen af de nye Skattelove, først og fremmest Toldloven, angaar, er dette Budget jo ikke meget at lide paa, navnlig Indtægtsbudgettet for Toldlovens Vedkommende, og noget lignende gælder for øvrigt Indtægtsbudgettet for Arveafgiften. Først naar vi komme ud af Overgangstiden og kunne skønne, hvorledes de nye Skattelove virke under nogenlunde normale Forhold, vil der kunne lægges et Indtægtsbudget med omtrent lignende Sikkerhed som sædvanligt. Det har ikke kunnet lade sig gøre denne Gang, og derfor var der ingen anden Udvej end at lægge Budgettet ganske efter de sædvanlige Regler. Men jeg maa her tage det Forbehold, at noget virkeligt Skøn over, hvad Indtægten vil blive, kan man endnu ikke danne sig, og jeg har ikke anset det for forsvarligt, lige saa lidt som tidligere Finansministre have anset det derfor, at lade Formodninger og Skøn spille med her, men har hellere fulgt den traditionelle Fremgangsmaade ved Lægningen af Budgettet.

Til Gængæld anslaaes de direkte Skatter til at give 3,581,000 Kr. mere. Det er jo væsentlig som Følge af den nys vedtagne Lov om Forhøjelse af Formue- og Indkomstskatten; Arveafgiften anslaaes til at give 1,200,000 Kr. mere end paa sidste Finanslov, og Overskuddet af Postvæsenet til at give 408,000 Kr. mere.

Paa Udgiftsbudgettet vise §§ 11—26 en Udgift af 102,887,000 Kr. mod 86,361,000 Kr. paa den sidst vedtagne Finanslov eller 16,526,000 Kr. mere. Naar man saa, som man billigvis bør, fradrager de ovennævnte 10,719,000 Kr. til ekstraordinære Militærundergifter paa § 26, der ere en Følge af særligt vedtagne Love, bliver der dog en Merudgift af 5,807,000 Kr. tilbage, som væsentlig hidrører fra Statsgældens Forrentning, der paa Grund af det nys optagne Statslaan bliver 1,348,000 Kr. højere end sidst anslaaet fra Indenrigsministeriet, som har en Merudgift paa § 19 A. af